

Hostes vingueren que de casa ens traqueren?

Les espècies exòtiques o al·lòctones són aquelles que els humans hem introduït volgutament o atzarosament en ecosistemes no propis. Això ha passat des de sempre. El problema sorgeix quan s'expandeixen molt ràpid i entren en competència (o depredació o transmissió de malalties o hibridació...) amb espècies autòctones i esdevenen espècies invasores. Amb la globalització (comerç, turisme, canvi climàtic...), el nombre d'espècies invasores s'ha incrementat arreu i és un dels principals problemes per a la conservació de la biodiversitat autòctona i el funcionament dels ecosistemes. De retruc afecten algunes activitats humanes: l'economia, la societat i la salut humana.

A Catalunya, a causa de l'alt grau d'antropització, hi viuen una alta concentració d'espècies exòtiques i també invasores, una de les més altes d'Europa. Des del 2012, tenim el llistat d'espècies exòtiques de Catalunya (Exocat), amb un total de 1.810 espècies. Aquesta llista és coordinada pel CREA (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals) i és clau per gestionar aquests nous hostes. Exposo dues espècies prou conegudes.

La primera, la canya comuna (*Arundo donax*), de la família de les gramínies. Prové del centre i sud asiàtic i la seva via d'accés va ser l'agricultura i la jardineria. S'estén sobretot en cursos fluvials de zones antropitzades i marges de camins i carreteres,. Creix amb molta rapidesa en espais degradats. És cultivada des de l'antiguitat amb diferents objectius: formació de barreres naturals, com a material de suport, fixació del sòl, control de l'erosió... Els impactes que comporta són diversos. Modificació de les característiques ecològiques dels ambients de ribera, ja que deixa entrar més llum que els arbres nadius amb un seguit de conseqüències: més fotosíntesi a l'aigua i menys presència de peixos; obturació i modificació de cursos fluvials; elevat consum d'aigua i inestabilitat de talussos a la zona riberenca. A tot això, s'hi ha d'afegir que és molt difícil erradicar-la.

La segona espècie és la figuera de moro o de pala (*Opuntia ficus-indica*) de la família dels cactus. És originària de zones tropicals d'Amèrica, de Mèxic fins a Colòmbia. La via d'entrada a Europa va ser per jardineria o agricultura, perquè té el fruit comestible. La podem trobar sobretot en localitzacions costaneres de Catalunya, cap a l'interior és poc freqüent, i creix sobre roquissars, marges i sòls pobres. Un dels principals impactes és l'ocupació de terres conreables o conreades i provoca greus pèrdues de cultius. Un segon impacte és la gran capacitat que té per desplaçar la flora autòctona.